

AMIT

Agencija za nadzor nad tržištem BiH
Агенција за надзор над тржиштем БиХ
Market surveillance Agency of B&H

VODIČ

**ZA GOSPODARSKE SUBJEKTE
SA SMJERNICAMA ZA STAVLJANJE
SIGURNIH PROIZVODA NA TRŽIŠTE**

Godina 6, broj 6, siječanj 2021. godine

SADRŽAJ

IMPRESUM

Osnivač i nakladnik

Agencija za nadzor nad tržištem
Bosne i Hercegovine

Za nakladnika

v. d. direktora
Pejo Đurašinović, dipl. ing. tehn.

Glavni i odgovorni urednik

Mladen Batković, dipl. ing. stroj.

Članovi redakcije

mr. sc. Dražan Primorac, dipl. ing. prom.

mr. sc. Samir Bekto, dipl. ing. stroj.

Mičo Drlijo, Mr. dipl. ing. stroj.

Lidija Lovrić, dipl. ing. kem.

Danka Krajišnik, prof. eng. jezika

Edin Čerimagić, dipl. ing. građ.

Grafičko oblikovanje

Agencija za nadzor nad tržištem
Bosne i Hercegovine

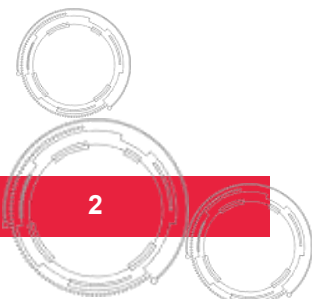
Naklada

100 primjeraka

Vodič izlazi jednom godišnje

Prilikom preuzimanja podataka iz ovog
izdanja, obavezno navedite izvor!

PREDGOVOR	3
Bicikli za djecu	4
Dječja sjedala za bicikla	5
Bazeni za djecu	6
Igračke/školski pribor	7
Električni punjači za baterije	8
Električni aparati za brijanje	9
Ručne električne brusilice s diskom	10
Ručni motomi trimeri za travu	11
Zaštitne rukavice za mehaničke rizike	12
Tvorničke žbuke	13
Proizvodi za toplinsku izolaciju zgrada	14
Proizvodi s ozbiljnim rizikom za potrošače	15

PREDGOVOR

Neprehrambeni proizvodi koji se stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine moraju ispunjavati sigurnosne zahtjeve iz važećih propisa, a gospodarski subjekti koji te proizvode stavljaju na tržište, odgovorni su za njihovu sukladnost s tim propisima. Prije stavljanja na tržište oni moraju pažljivo izvršiti provjeru proizvoda, kako bi se uvjerali da su sigurni i usklađeni s općim i posebnim zahtjevima važećih zakona i tehničkih propisa koji uređuju tehničke zahtjeve, izravno ili upućivanjem na odgovarajuće BAS norme.

Također, gospodarski subjekti koji stavljaju na tržište neprehrambene proizvode podliježu pravilima tržišne konkurencije. Dugoročno gledano, opstanak i uspjeh mogu očekivati samo oni gospodarski subjekti koji na tržište stavljaju proizvode koji su sukladni sa zahtjevima za sigurnost i zaštitu zdravlja ljudi, jer samo takvi proizvodi mogu nesmetano opstati na tržištu.

Najpouzdaniji način da se dokaže sukladnost proizvoda s propisanim sigurnosnim zahtjevima je ispitivanje proizvoda u ovlaštenim laboratorijima. Gospodarski subjekti su dužni osigurati ispitne izvještaje i druge zahtijevane dokumente o sukladnosti kojim se dokazuje da su ispunjeni svi propisani zahtjevi za određeni proizvod.

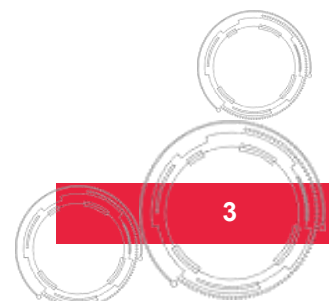
Kada se dokaže da proizvod ne ispunjava zahtjeve iz propisa i da nedostatak na proizvodu predstavlja rizik za potrošače, mjerodavna inspeksijska tijela nalažu mjere povlačenja proizvoda s tržišta, njegov povrat od potrošača i druge ekvivalentne mjere. Ukoliko gospodarski subjekti, na temelju raspoloživih obavijesti i profesionalnog znanja i iskustva, imaju informacije da proizvod koji su stavili na tržište predstavlja rizik za potrošače i da nije usklađen s propisanim sigurnosnim zahtjevima, dužni su o tome odmah obavijestiti Agenciju za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine dajući podatke o mjerama i radnjama poduzetim kako bi se spriječio rizik za potrošače.

Međutim, često se događa da gospodarski subjekti u Bosni i Hercegovini, bilo da je riječ o proizvođačima, uvoznicima ili distributerima, nisu u potpunosti upoznati sa svojim zakonskim obvezama i pravnim temeljom koji je na snazi u Bosni i Hercegovini. Stoga je Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine pripremila ovo, šesto po redu, izdanje Vodiča za gospodarske subjekte u kojem proizvođačima, uvoznicima i distributerima neprehrambenih proizvoda daje potrebne smjernice za stavljanje na tržište sigurnih proizvoda, s fokusom na proizvode koji će biti predmet nadzora u 2021. godini.

Samo informiran poslovni čovjek može donositi ispravne odluke!

S poštovanjem,

Agencija za nadzor nad tržištem BiH

BICIKLJI ZA DJECU

PRAVNI TEMELJ

Da bi se bicikli za djecu mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine oni moraju biti sigurni sukladno **Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).

PRIMJENJIVA NORMA

Bicikli se smatraju sigurnim ukoliko ispunjavaju sve sigurnosne zahtjeve propisane u bosanskohercegovačkoj normi **BAS EN ISO 8098:2015** Bicikli – Sigurnosni zahtjevi za bicikle za malu djecu.

Ova norma propisuje sigurnosne i funkcionalne zahtjeve i metode ispitivanja za bicikle za djecu, a odnosi se na bicikle s maksimalnom visinom sjedala između 435 mm i 635 mm (za uobičajnu težinu djeteta od 30 kg).

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, predstavnici proizvođača i uvoznici, koji bicikle za djecu stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ti bicikli ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- **označavanje**
- **uputa za uporabu**
- **funkcionalne sigurnosne zahtjeve.**

Označavanje: Na ramu bicikla moraju biti naznačene trajno, vidljivo i čitko sljedeće informacije:

- broj rama na vidljivom mjestu
- naziv proizvođača ili njegovog predstavnika
- broj norme (BAS) EN ISO 8098.

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svaki bicikl koji se prodaje i mora biti napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Generalno, uputa mora sadržavati: informacije o predviđenoj namjeni bicikla, informacije o pripremi za vožnju, upute za sigurno korištenje bicikla, informacije o ispravnom postupku ugradnje svih dijelova, informacije o podmazivanju dijelova bicikla, informacije o podešavanju određenih dijelova bicikla, te informacije o postavljanju, podešavanju i skidanju pomoćnih kotača uključujući upozorenja o rizicima prilikom njihovog korištenja.

Funkcionalni sigurnosni zahtjevi za bicikle za djecu obuhvaćaju zahtjeve i ispitne metode koji se odnose na sljedeće:

- ispitivanje kočnica i čvrstoće
- oštre rubove i isturene dijelove
- čvrstoću sigurnosnih pričvršćivača
- ispitivanje pukotina
- upravljački mehanizam
- ram bicikla i prednju vilicu
- kotače, blatobrane, gume i pomoćne kotače
- pedale
- sjedalo i cijev sjedala
- lanac i zaštitnike lanca.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi za bicikle za djecu.

DJEČJA SJEDALA ZA BICIKLE

PRAVNI TEMELJ

Da bi se dječja sjedala za bicikle mogla staviti na tržište Bosne i Hercegovine ona moraju biti sigurna sukladno **Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).

PRIMJENJIVA NORMA

Dječja sjedala za bicikle se smatraju sigurnim ukoliko ispunjavaju sve sigurnosne zahtjeve propisane u bosanskohercegovačkoj normi **BAS EN 14344:2009** Dječja sjedala za bicikle - Sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja.

Ova norma propisuje zahtjeve za dječja sjedala za bicikle, koja se ugrađuju na bicikla i bicikla s električnim pogonom kako bi se prevozila djeca težine od 9 kg do 22 kg (približne starosti od 9 mjeseci do 5 godina) i koja mogu samostalno sjediti. Sjedala za težine od 9 do 15 kg imaju oznaku klase A15 (stražnja sjedala) i C15 (prednja sjedala). Sjedala za težine od 9 do 22 kg imaju oznaku klase A22 (stražnja sjedala).

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, predstavnici proizvođača i uvoznici, koji dječja sjedala za bicikle stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ta sjedala ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- označavanje
- uputa za uporabu i informacije na mjestu kupnje
- sigurnosne zahtjeve za konstrukciju sjedala.

Označavanje: Na sjedalu moraju biti naznačene trajno, vidljivo i čitko sljedeće informacije:

- maksimalna težina djeteta koje se prevozi u sjedalu
- naziv ili robna marka proizvođača
- godina i mjesec proizvodnje
- broj norme (BAS) EN 14344
- odgovarajući simbol za plastične dijelove na sjedalu koji se mogu reciklirati
- stražnja dječja sjedala moraju imati oznaku za centar težišta kao na slici desno:
- „Upozorenje - Dodatni sigurnosni uređaji moraju uvijek biti pričvršćeni“ (važi za stražnja sjedala koja se ugrađuju na nosaču za prtljagu).

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svako dječje sjedalo koje se prodaje i mora biti napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Generalno, uputa mora sadržavati: informacije o ugradnji sjedala na bicikl, informacije i savjete o načinu uporabe sjedala, informacije o održavanju, upozorenja, upute o načinu uporabe prednjih sjedala, upute o načinu uporabe stražnjih sjedala kao i upute o načinu uporabe stražnjih sjedala koja se ugrađuju na nosač za prtljagu na biciklu.

Informacije na mjestu kupnje moraju biti vidljive na mjestu prodaje ili na vanjskom dijelu pakiranja ili na etiketi koja se pričvršćuje na sjedalo. Sljedeće informacije moraju biti vidljive na mjestu kupnje: maksimalna težina djeteta; informacije o vrsti bicikla na kojem se sjedalo može sigurno koristiti; informacije o promjeru cijevi i vrsti poprečnog presjeka rama bicikla; „Upozorenje - Zbog sigurnosnih razloga sjedalo se može ugraditi samo na nosač za prtljagu na biciklu sukladno BAS EN ISO 11243“ (važi za stražnja sjedala); „Upozorenje - Prednja sjedala smanjuju upravljivost biciklom“ (važi za prednja sjedala).

Sigurnosni zahtjevi za konstrukciju sjedala uključuju zahtjeve i ispitne metode koji se odnose na:

- konstrukciju, čvrstoću i trajnost
- ugradnju dječjeg sjedala na bicikl i sustav sigurnosnih pojaseva
- zaštitu stopala
- zahtjeve za materijale.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi za dječje sjedalo za bicikl.

BAZENI ZA DJECU

PРАВНИ TEMELJ

Da bi se bazeni za djecu mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine oni moraju biti sigurni sukladno **Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).

PRIMJENJIVE NORME

Bazeni za djecu se smatraju sigurnim ukoliko ispunjavaju sigurnosne zahtjeve propisane u bosanskohercegovačkim normama **BAS EN 71-8:2019** Sigurnost igraćaka - Dio 8: Igračke za podsticanje aktivnosti namijenjene kućnoj uporabi i **BAS EN 71-1+A1:2019** Sigurnost igraćaka – Dio 1: Mehanička i fizička svojstva.

Prema normi BAS EN 71-8:2019 igračka za slobodnu aktivnost je igračka za uporabu u domu u kojoj noseća struktura ostaje nepomična tijekom aktivnosti te koja je namijenjena sljedećim aktivnostima djeteta: penjanju, skakanju, ljuljanju, klizanju, njihanju, vrtnji, puzanju ili bilo kojoj kombinaciji tih aktivnosti. Primjeri takvih igraćaka su ljuljačke, tobogani, vrtuljci, okviri za penjanje, kućice za igru izrađene od krutih materijala, bazeni za djecu maksimalne dubine 400 mm.

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, predstavnici proizvođača i uvoznici koji bazene za djecu stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ti bazeni ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- označavanje
- uputa za uporabu
- funkcionalne sigurnosne zahtjeve.

Označavanje: Igračka za slobodnu aktivnost ili njezino pakiranje mora imati sljedeće upozorenje:

„Upozorenje. Samo za uporabu u domu.“

Pored toga, prema potrebi, mora imati upozorenja vezana za minimalnu i/ili maksimalnu starosnu dob korisnika, minimalnu i/ili maksimalnu težinu korisnika, te je li igračka namijenjena unutarnjoj ili vanjskoj uporabi.

Bazeni za djecu moraju imati znak obveznog djelovanja i sljedeće upozorenje:

„Upozorenje. Nikad ne ostavljajte dijete bez nadzora – opasnost od utapanja.“

Na pakiranju bazena za djecu moraju biti sljedeće informacije:

„Djeca se mogu utopiti u vrlo malim količinama vode. Ispraznite bazen kad nije u uporabi.“

„Ne postavljajte bazen za djecu na beton, asfalt ili bilo koju drugu tvrdi površinu.“

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svaki proizvod i mora biti napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Uputa mora sadržavati informacije koje se odnose na: pripremu proizvoda za uporabu, postavljanje (ovi proizvodi se ne smiju postavljati na beton, asfalt ili bilo koju drugu tvrdi podlogu), održavanje (potrebno je često mijenjanje vode, osobito u vrućem vremenu ili kad je voda u bazenu zamjetno onečišćena), te sva upozorenja, oznake i druge informacije navedene na bazenu ili pakiranju.

Funkcionalni sigurnosni zahtjevi za bazene za djecu obuhvaćaju zahtjeve i ispitne metode koje se odnose na sljedeće:

- ispitivanje čepova na bazenima za djecu sa zidovima na napuhavanje
- statičku čvrstoću bazena za djecu sa nenapuhavajućim zidovima
- oštre ivice, isturene dijelovi i sitne dijelove.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi za bazene za djecu.

IGRAČKE/školski pribor - proizvodi za bojanje

PRAVNI TEMELJ

Da bi se igračke mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine one moraju biti sigurne sukladno **Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09).

PRIMJENJIVA NORMA

Igračke se smatraju sigurnim u pogledu sadržaja određenih kemijskih elemenata ukoliko ispunjavaju sigurnosne zahtjeve propisane u bosanskohercegovačkoj normi **BAS EN 71-3:2020** – Sigurnost igračaka - Dio 3: Migracija određenih elemenata.

Proizvodi za bojanje i slikanje smatraju se igračkama, pod uvjetom da nisu namijenjeni umjetničkoj uporabi.

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, predstavnici proizvođača i uvoznici koji igračke stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ti proizvodi ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- označavanje
- uputa za uporabu
- funkcionalne sigurnosne zahtjeve.

Označavanje: Igračka koja se stavlja na tržište mora biti deklarirana. Deklaracija treba da sadržava najmanje sljedeće podatke

- naziv proizvoda, naziv pod kojim se proizvod prodaje
- tip proizvoda ili model proizvoda
- naziv i punu adresu proizvođača, a za uvozne proizvode i naziv i sjedište uvoznika
- zemlju podrijetla.

Uputa za uporabu i podaci o sigurnosti moraju biti napisani na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Sigurnosni zahtjevi u pogledu migracija određenih elemenata obuhvaćaju zahtjeve i ispitne metode koje se odnose na aluminij, antimon, arsen, barij, bor, kadmij, krom (III), krom (VI), kobalt, bakar, olovo, mangan, živu, nikal, selen, stroncij, kositar (kalaj), organski vezan kositar i cink iz sljedećih kategorija igračaka:

- Kategorija I: suhi, lomljivi, praškasti ili savitljivi materijali
- Kategorija II: tečni ili ljepljivi materijali
- Kategorija III: ostrugani (s površine igračke) materijali.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi za igračke.

ELEKTRIČNI PUNJAČI ZA BATERIJE

PRAVNI TEMELJ

Na tržište Bosne i Hercegovine mogu se staviti samo punjači za baterije koji ispunjavaju zahtjeve **Naredbe o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica** („Službeni glasnik BiH“, broj 98/09).

PRIMJENJIVE NORME

Električni punjači za baterije se smatraju sigurnim ukoliko ispunjavaju zahtjeve bosanskohercegovačkih normi: **BAS EN 60335-1:2013 + Cor1:2015 + A11:2015 + A13:2019 + A1:2020 + A2:2020 + A14:2020 i BAS EN 60335-2-29:2007 + A2:2012 + A11:2019.**

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, predstavnici proizvođača i uvoznici koji stavljaju punjače za baterije na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ti uređaji ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- označavanje
- uputa za uporabu
- funkcionalne sigurnosne zahtjeve.

Sljedeće oznake i informacije moraju biti trajno, vidljivo i čitljivo naznačene na uređaju:

- oznaka proizvođača ili njegove robne marke
- oznaka modela ili tipa uređaja
- znak sukladnosti
- vrijednost naznačenog ulaznog napona ili raspona napona u voltima (V)
- vrijednost ulazne snage uređaja (W)
- oznaka prirode napona (~) ili frekvencije uređaja (Hz)
- oznaka klase zaštite
- vrijednost naznačenog jednosmjernog izlaznog napona u voltima (V)
- vrijednost naznačene jednosmjerne izlazne struje u amperima (A)
- oznake ispravnog polariteta kontakata za punjenje +/- na komorama za baterije uređaja.

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svaki uređaj, napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i mora sadržavati najmanje sljedeće informacije:

- tip, broj i kapacitet baterija koje se mogu puniti u uređaju
- upozorenje: „U ovom uređaju se mogu puniti samo punjive baterije.“

Funkcionalni sigurnosni zahtjevi za punjače za baterije obuhvaćaju:

- dimenzioni i električni parametri svih dijelova uređaja moraju biti odgovarajući za takvu vrstu uređaja i njegovu namjenu (npr. konstrukcija utikača, poprečni presjek napojnog kabela, učvršćenje (sidro) kabela, odgovarajuća dielektrična čvrstoća i sl.)
- na uređaju ne smiju biti dostupni dijelovi pod mrežnim naponom
- kontakti za punjenje baterija moraju biti čvrsti i moraju držati bateriju u ležištu
- uređaj mora imati odgovarajuću mehaničku čvrstoću za predvidive načine uporabe.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi za uređaj.

ELEKTRIČNI APARATI ZA BRIJANJE

PRAVNI TEMELJ

Na tržište Bosne i Hercegovine mogu se staviti samo aparati za brijanje koji ispunjavaju zahtjeve **Naredbe o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica** („Službeni glasnik BiH“, broj 98/09).

PRIMJENJIVE NORME

Električni aparati za brijanje se smatraju sigurnim ukoliko ispunjavaju zahtjeve bosanskohercegovačkih normi: **BAS EN 60335-1:2013 + Cor1:2015 + A11:2015 + A13:2019 + A1:2020 + A2:2020 + A14:2020 i BAS EN 60335-2-8:2017 + A1:2017.**

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, predstavnici proizvođača i uvoznici koji stavljaju aparate za brijanje na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ti aparati ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- označavanje
- uputa za uporabu
- funkcionalne sigurnosne zahtjeve.

Sljedeće oznake i informacije moraju biti trajno, vidljivo i čitljivo naznačene na uređaju:

- oznaka proizvođača ili njegove robne marke
- oznaka modela ili tipa uređaja
- znak sukladnosti
- vrijednost naznačenog napona ili opsega napona u voltima (V)
- oznaka prirode napona (~) ili frekvencije uređaja u hercima (Hz)
- vrijednost snage uređaja u vatima (W)
- oznaka klase zaštite
- oznaka , ukoliko je uređaj tako konstruiran da se može koristiti u kadama i tuševima
- oznaka , ukoliko je uređaj tako konstruiran da se može čistiti mlazom vode ispod slavine.

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svaki uređaj, napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i mora sadržavati najmanje sljedeće informacije:

- ukoliko je aparat za brijanje tako konstruiran da se ne može koristiti u kadama i tuševima i/ili čistiti mlazom vode ispod slavine, upozorenje: „Držite ovaj uređaj dalje od vode!“
- ako se na uređaju nalaze oznake i/ili , njihovo značenje mora biti dodatno objašnjeno riječima.

Funkcionalni sigurnosni zahtjevi za aparate za brijanje obuhvataju:

- dimenzioni i električni parametri svih dijelova uređaja moraju biti odgovarajući za takvu vrstu uređaja i njegovu namjenu (npr. konstrukcija utikača, poprečni presjek napojnog kabela, učvršćenje (sidro) kabela, odgovarajuća dielektrična čvrstoća i sl.)
- na uređaju ne smiju biti dostupni dijelovi pod naponom
- napojni kabel kod uređaja koji se napajaju mrežnim naponom mora biti duljine najmanje 1,7 m
- uređaj mora imati odgovarajuću mehaničku čvrstoću za predvidive načine uporabe.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi za uređaj.

RUČNE ELEKTRIČNE BRUSILICE S DISKOM

PRAVNI TEMELJ

Da bi se ručne električne brusilice s diskom mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine moraju biti sigurne u skladu s **Naredbom o sigurnosti strojeva** („Službeni glasnik BiH“, broj 04/10).

PRIMJENJIVE NORME

Pretpostavlja se da ručne električne brusilice s diskom ne ugrožavaju zdravlje i sigurnost korisnika ako ispunjavaju sigurnosne zahtjeve propisane u bosanskohercegovačkim normama **BAS EN 62841-1:2016** i **BAS EN 60745-2-3:2012**.

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, uvoznici i distributeri koji stavljaju ručne električne brusilice s diskom na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- označavanje
- uputa za uporabu
- funkcionalne sigurnosne zahtjeve.

Označavanje: Ručne električne brusilice s diskom **moraju biti označene** trajno, vidljivo i čitljivo najmanje sljedećim oznakama (ili piktogramom):

- znakom sukladnosti
- nazivom (ili zaštitnim znakom) i adresom proizvođača (ovlaštenog zastupnika)
- oznakom modela, serije ili tipa proizvoda i godinom proizvodnje
- informacijom o nazivnom naponu ili opsegu napona u voltima (V) sa simbolom prirode napona (~ ili a.c.) ili nazivnom frekvencijom (Hz)
- informacijom o nazivnoj snazi stroja u vatima (W) ili struje u amperima (A)
- „UPOZORENJE: Radi smanjenja rizika od ozljeda, korisnik mora pročitati uputu za uporabu“
- oznakom klase II konstrukcije i stupnjom zaštite od prodora vlage manjim od IPX4 pri čemu za IPX3, IPX2, IPX1 i IPX0 stoji upozorenje „Ne izlagati kiši“.

OBVEZNA UPOZORENJA:

„Radi smanjenja rizika od ozljeda, korisnik mora pročitati uputu za uporabu“
„Uvijek koristi zaštitu za oči“

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svaki proizvod i mora biti napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Mora sadržavati sve detalje potrebne za sigurno stavljanje u pogon, korištenje, rukovanje, sastavljanje i rastavljanje, podešavanje i održavanje (servisiranje i popravku).

Funkcionalni sigurnosni zahtjevi za ručne električne brusilice s diskom obuhvaćaju zahtjeve i ispitne metode koje se odnose na sljedeće:

- zaštita od pristupa dijelovima pod naponom
- pokretanje
- ulazna snaga i struja
- električna čvrstoća
- mehaničke opasnosti
- napajanje i
- vanjski savitljivi kabeli.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi.

RUČNI MOTORNI (SUS) TRIMERI ZA TRAVU

PRAVNI TEMELJ

Da bi se ručni motorni trimeri za travu mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine moraju biti sigurni u skladu s **Naredbom o sigurnosti strojeva** („Službeni glasnik BiH“, broj 04/10).

PRIMJENJIVA NORMA

Pretpostavlja se da ručni motorni trimeri za travu ne ugrožavaju zdravlje i sigurnost korisnika ako ispunjavaju sigurnosne zahtjeve propisane u bosanskohercegovačkoj normi **BAS EN ISO 11806-1:2013**.

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, uvoznici i distributeri koji stavljaju ručne motorne trimere za travu na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na sljedeće aspekte:

- označavanje
- uputa za uporabu
- funkcionalne sigurnosne zahtjeve.

Označavanje: Ručni motorni trimeri za travu **moraju biti označeni** trajno, vidljivo i čitljivo najmanje sljedećim oznakama (ili piktogramom):

- znakom sukladnosti
- nazivom (ili zaštitnim znakom) i adresom proizvođača (ovlaštenog zastupnika)
- oznakom modela, serije ili tipa proizvoda i godinom proizvodnje
- upozorenjem: „Pročitaj uputu za uporabu i prati sva upozorenja i sigurnosne instrukcije“
- upozorenjem: „Nositi zaštitu za oči i uši (sluh)“
- upozorenjem: „Udaljenost između promatrača i trimera u radu treba da iznosi najmanje 15 metara“
- upozorenjem: „Ne koristiti metalne rezne elemente“
- upozorenjem „Čuvajte se odbačenih predmeta“
- identifikacijom prekidača, poklopca za benzin na spremniku i ručice za pokretanje motora trimera
- maksimalnom obrtnom frekvencijom osovine reznog elementa u min^{-1}
- smjerom rotacije reznog elementa.

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svaki proizvod i mora biti napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Mora sadržavati sve detalje potrebne za sigurno stavljanje u pogon, korištenje, rukovanje, sastavljanje i rastavljanje, podešavanje i održavanje (servisiranje i popravku).

Funkcionalni sigurnosni zahtjevi za ručne motorne trimere obuhvaćaju zahtjeve i ispitne metode koji se odnose na funkcionalnost i konstrukciju stroja:

- broj i dimenzije držača i udaljenost između istih
- postojanje uređaja za zaustavljanje rada
- postojanje i dimenzije poklopca na rezervoaru za benzin
- postojanje zaštite od vrela dijelova
- postojanje i dimenzije štitnika na reznom dijelu trimera
- provjera remena za nošenje težih trimera.

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi.

ZAŠTITNE RUKAVICE ZA MEHANIČKE RIZIKE

PRAVNI TEMELJ

Zaštitne rukavice za zaštitu od mehaničkih rizika pripadaju II kategoriji osobne zaštitne opreme i prema **Naredbi o osobnoj zaštitnoj opremi** („Službeni glasnik BiH”, broj 75/10) mogu se staviti na tržište Bosne i Hercegovine ili u uporabu samo ako ne ugrožavaju zdravlje i sigurnost korisnika.

PRIMJENJIVE NORME

Zaštitne rukavice za mehaničke rizike ne ugrožavaju zdravlje i sigurnost korisnika ako ispunjavaju odredbe navedene u Naredbi o osobnoj zaštitnoj opremi i sigurnosne zahtjeve propisane u bosanskohercegovačkim normama **BAS EN 420+A1:2011** - Zaštitne rukavice - Opći zahtjevi i metode ispitivanja i **BAS EN 388+A1:2019** - Zaštitne rukavice za mehaničke rizike.

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, predstavnici proizvođača i uvoznici koji zaštitne rukavice stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da te zaštitne rukavice ispunjavaju sigurnosne zahtjeve koji se odnose na:

- označavanje
- uputu za uporabu
- funkcionalne sigurnosne zahtjeve.

Označavanje: Svaka zaštitna rukavica mora biti označena sljedećim informacijama:

- nazivom, trgovačkim znakom ili na drugi način (brendom) za identifikaciju proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika
- oznakom modela zaštitne rukavice (komercijalno ime ili kod koji dopušta korisniku jasnu identifikaciju proizvoda)
- veličinom zaštitne rukavice
- piktogramom (piktogramima) koji je u skladu s primijenjenom normom(ama). Uz piktogram mora biti navedena oznaka primijenjene norme (BAS EN 388) i razine zaštite (npr. 3 4 4 3 E P, 3 X 0 3 E, 3 2 0 3 X ...).

Ove informacije trebaju biti navedene i na pakiranju zaštitnih rukavica.

Uputa za uporabu mora biti priložena uz svaku zaštitnu rukavicu i mora biti napisana na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Odredbom tačke 1.4. Aneksa II Naredbe o osobnoj zaštitnoj opremi i normom BAS EN 420+A1:2011 propisano je da uputa koju sastavlja proizvođač i isporučuje uz osobnu zaštitu opremu, pored naziva i adrese proizvođača i/ili njegovog ovlaštenog zastupnika, mora sadržavati sve relevantne informacije kao što su pojašnjenje oznaka i piktograma, informacije o dostupnosti raspona veličina, oznaka norme, upozorenja o ograničenoj primjeni, upute za skladištenje i čišćenje, te podatak o roku uporabe ako na razine zaštite utiče starenje.

Funkcionalni sigurnosni zahtjevi za zaštitne rukavice obuhvataju zahtjeve i ispitne metode koje se, pored određivanja veličine, odnose na:

- neškodljivost zaštitnih rukavica (pH vrijednost i sadržaj kroma (VI))
- otpornost na habanje (broj ciklusa)
- otpornost na rezanje sječivom rukavica (indeks) ili materijala (N)
- otpornost na kidanje (N)
- otpornost na probijanje (N)
- zaštitu od udara (ako je primjenjivo).

Sigurnosni zahtjevi se provjeravaju laboratorijskim ispitivanjem u ovlaštenoj laboratoriji, a kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni svi propisani zahtjevi.

TVORNIČKE ŽBUKE ZA ŽBUKANJE UNUTARNJIH I VANJSKIH ZIDOVA

PRAVNI TEMELJ

Da bi se tvorničke žbuke za žbukanje unutarnjih i vanjskih zidova mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine one moraju ispunjavati odredbe **Zakona o građevnim proizvodima u FBiH** („Službene novine FBiH“, broj 78/09) i **Zakona o građevnim proizvodima u RS** („Službeni glasnik RS“, broj 5/12).

PRIMJENJIVA NORMA

BAS EN 998-1:2018 Specifikacija morta za zide - Dio 1: Žbuka za žbukanje unutarnjih i vanjskih zidova je norma koja je primjenljiva za tvorničke žbuke bazirane na anorganskim vezivima za vanjsku i unutarnju uporabu na zidovima, stropovima, stubovima i pregradama. Norma sadrži definicije i zahtjeve za konačnim svojstvima žbuke.

Ova norma propisuje ocjenu i potvrđivanje stalnosti svojstava kao i zahtjeve za označavanjem proizvoda. Norma ne pokriva žbuke gdje je kalcijev sulfat glavni aktivni vezujući aditiv. Specijalne vatrootporne žbuke i žbuke s akustičnim svojstvima, zatim konstruktivne i žbuke za površinsku obradu građevnih elemenata nisu predmet ove norme.

OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, ovlašteni zastupnici i uvoznici koji na tržište Bosne i Hercegovine stavljaju žbuke za žbukanje unutarnjih i vanjskih zidova, moraju osigurati sljedeće:

- da uz proizvode bude priložena izjava o sukladnosti
- da proizvodi budu propisno označeni
- da uz proizvode budu priložene tehničke upute.

Žbuke za žbukanje unutarnjih i vanjskih zidova moraju biti označeni oznakom sukladnosti koja sadrži sljedeće:

- znak „E“ u Federaciji Bosne i Hercegovine i bez oznake ili znak „CE“ u Republici Srpskoj
- ime proizvođača
- sjedište proizvođača
- zadnja dva broja godine u kojoj je oznaka stavljena na proizvod
- evidencijski broj ovlaštenog pravnog lica/tijela za ocjenu sukladnosti (samo ako je sudjelovalo u postupku ocjenjivanja sukladnosti)
- oznaka norme BAS EN 998-1:2018
- naziv proizvoda
- proizvođačeva identifikacijska oznaka građevnog proizvoda
- obavijest o svojstvima/karakteristikama proizvoda.

Tehničke upute moraju slijediti svaki građevni proizvod koji se isporučuje odnosno svako pojedinačno pakiranje. Sve informacije na proizvodu - pakiranju i u uputi moraju biti napisane na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Tehničke upute moraju sadržavati podatke značajne za transport i uporabu proizvoda, zatim mora biti naveden rok do kada se taj proizvod smije ugraditi, odnosno da taj rok nije ograničen. Uz pisani tekst tehničke upute radi lakšeg razumijevanja mogu sadržavati nacрте i ilustracije.

Zahtjevi koji se postavljaju za tvorničke žbuke u cilju određivanja određenih svojstava žbuka su propisani referentnim normama, a u inspekcijskom nadzoru će se laboratorijskim ispitivanjem provjeravati čvrstoća na savijanje i pritisak očvrslе žbuke i čvrstoća prijanjanja očvrslе žbuke. Kako bi se žbuke za žbukanje unutarnjih i vanjskih zidova mogle staviti na tržište Bosne i Hercegovine, pored propisne oznake sukladnosti uz proizvod mora biti priložena izjava o sukladnosti i tehničke upute i moraju biti ispoštovane posebne napomene ili ograničenja koje je eventualno naveo proizvođač.

PROIZVODI ZA TOPLINSKU IZOLACIJU ZGRADA

PRAVNI TEMELJ

Da bi se proizvodi za toplinsku izolaciju zgrada od ekspaniranog polistirena ili od ekstrudirane polistirenske pjene mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine oni moraju ispunjavati odredbe **Zakona o građevnim proizvodima u FBiH** („Službene novine FBiH“, broj 78/09) i **Zakona o građevnim proizvodima u RS** („Službeni glasnik RS“, broj 5/12).

PRIMJENJIVE NORME

BAS EN 13163+A2:2018 i BAS EN 13164+A1:2016 su norme koje specificiraju zahtjeve za tvornički proizvedene proizvode od ekspaniranog polistirena ili od ekstrudirane polistirenske pjene, a koji se koriste za toplinsku izolaciju zgrada. Ove norme opisuju karakteristike proizvoda i uključuju procedure za ispitivanje, ocjenu sukladnosti i označavanje proizvoda. Norme ne pokrivaju proizvode s izjavljenim toplinskim otporom manjim od $0,25 \text{ m}^2\text{K/W}$ ili izjavljenom toplinskom provodljivošću većom od $0,060 \text{ W/(mK)}$ pri 10°C .

OBAVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Proizvođači, ovlaštteni zastupnici i uvoznici koji na tržište Bosne i Hercegovine stavljaju proizvode za toplinsku izolaciju zgrada od ekspaniranog polistirena ili od ekstrudirane polistirenske pjene, moraju osigurati sljedeće:

- da uz proizvode budu priloženi izjava i certifikat o sukladnosti za proizvode sa sustavom ocjenjivanja 1
- da proizvodi budu propisno označeni
- da uz proizvode budu priložene tehničke upute.

Proizvodi za toplinsku izolaciju zgrada moraju biti označeni oznakom sukladnosti koja sadrži sljedeće:

- znak „E“ u Federaciji Bosne i Hercegovine i bez oznake ili znak „CE“ u Republici Srpskoj
- ime proizvođača
- sjedište proizvođača
- zadnja dva broja godine u kojoj je oznaka stavljena na proizvod
- evidencijski broj ovlaštene pravne osobe/tijela za ocjenu sukladnosti (samo ako je sudjelovalo u postupku ocjenjivanja sukladnosti)
- oznaka norme BAS EN 13163+A2:2018 ili BAS EN 13164+A1:2016
- naziv proizvoda
- proizvođačeva identifikacijska oznaka građevnog proizvoda
- obavijest o svojstvima/karakteristikama proizvoda.

Tehničke upute moraju slijediti svaki građevni proizvod koji se isporučuje odnosno svako pojedinačno pakiranje. Sve informacije na proizvodu - pakiranju i u uputi moraju biti napisane na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini. Tehničke upute moraju sadržavati podatke značajne za transport i uporabu proizvoda. Uz pisani tekst tehničke upute radi lakšeg razumijevanja mogu sadržavati nacрте i ilustracije.

Zahtjevi koji se postavljaju za proizvode za toplinsku izolaciju zgrada od ekspaniranog polistirena ili od ekstrudirane polistirenske pjene, kako bi se mogli staviti na tržište Bosne i Hercegovine, su da uz propisnu oznaku sukladnosti uz proizvod budu priloženi dokumenti o sukladnosti i tehničke upute kao i da budu ispoštovane posebne napomene ili ograničenja koje je eventualno naveo proizvođač.

PROIZVODI S OZBILJNIM RIZIKOM ZA POTROŠAČE

U nastavku je dat pregled proizvoda koji predstavljaju ozbiljan rizik za potrošače, a koji su bili predmet nadzora u 2020. godini. Zbog izrazito loših rezultata, nadzor pojedinih skupina tih proizvoda će se ponoviti.

Prijenosna električna svjetiljka
Rizik od strujnog udara i požara

LED reflektor
Start Track Spot Integral
Rizik od strujnog udara

Prijenosna električna svjetiljka
ROLA DY15256
Rizik od strujnog udara i požara

Električni uvijač za kosu
RIZHEN RZ-118
Rizik od požara i ozljeda

Električno kuhalo
JX-1010A
Rizik od strujnog udara i požara

Električni toster
KENO KE-25
Rizik od požara i ozljeda

Električni toster
SOKANY KT-308
Rizik od požara i ozljeda

PROIZVODI S OZBILJNIM RIZIKOM ZA POTROŠAČE

Električna kvarcna grijalica
Zilan ZLN8815
Rizik od požara i opekline

Slavina za zagrijavanje vode
Delimano KDR-5E-1
Rizik od strujnog udara

Električna kvarcna
grijalica
AWT LX-2830S
Rizik od požara i
opeklina

Igračka pištolj s laserom
P729S
Rizik od ozljede oka i oštećenja vida

Laserski pokazivač
Danger
Rizik od ozljede oka i oštećenja vida

Igračka puška s laserom
NSM.301B
Rizik od ozljede oka i oštećenja vida

PROIZVODI S OZBILJNIM RIZIKOM ZA POTROŠAČE

Dječja stolica za hranjenje
Robi QX-18
Rizik od ozljeda

Nosiljka za dojenčad
Infantino Cuddle Up
Rizik od ozljeda

Dječja hodalica
BE 3568
Rizik od ozljeda

Romobil
Scooter Avengers
Rizik od ozljeda

Igračka ljigavac
Green shark tale
Kemijski rizik

Igračka ljigavac
Crystal mud 5305
Kemijski rizik

Baby losion za njegu tijela
Alverde, shea maslac i
kamilica
Mikrobiološki rizik

PROIZVODI S OZBILJNIM RIZIKOM ZA POTROŠAČE

Šlauf za plivanje
Bestway Lil' Animal Pool Float
Rizik od utapanja

Plutajući dušek
Intex Sliced kiwi mat
Rizik od utapanja

Plutajuće sjedalo
Intex First swim float
Rizik od utapanja

Kit na napuhavanje
Intex 56591 NP
Rizik od utapanja

Plutajuće sjedalo
Intex 56581NP
Rizik od utapanja

Plutajuće pomagalo za plivanje
Swimming vest Step C
Rizik od utapanja

PROIZVODI S OZBILJNIM RIZIKOM ZA POTROŠAČE

Plutajuće pomagalo za plivanje
Five-Piece Belt Trainer M1360
Rizik od utapanja

Biciklistička kaciga
Dunlop YX-415SS
Rizik od ozljeda

Biciklistička kaciga
Sports prction 01011706
Rizik od ozljeda

Industrijska zaštitna kaciga
Runbag GB 2811 ABS
Rizik od ozljeda

Detaljne informacije o svim proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik za potrošače, a koji su pronađeni na tržištu Bosne i Hercegovine, mogu se pogledati na internet stranici Agencije za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine u rubrici *Nesigurni proizvodi*.

Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine

Trg Ilidžanske brigade 2b, 71124 Istočno Sarajevo

**Tel.: 00 387 57 340 718 ■ Fax: 00 387 57 343 502 ■ E-mail: msa.info@annt.gov.ba
www.annt.gov.ba ■ www.facebook.com/ANNTBIH ■ www.twitter.com/ANNTBIH**

ISSN 2490-2144

9 772490 214007